

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові по днях крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Письмо з Відня.

З Відня пишуть нам під днем 23-го жовтня.

Парламент — відпочиває по виборах президії. В кульорах тишина, послы в більшій часті роз'їхались додому, а предсідатель переходового кабінету з'ужив вільний час на поїздку до Пешту, щоби там уложитись що до парламентарної полагоди стравних податків, квоти і речинця вибору делегацій. Одно лише польске «коло» дебатувє над ситуацією, не так політичною, загальною, як своєю. Становище «кола» досить трудне. Висші сфери надіялись, що оно по паденю гр. Туна зверне ся в лїво, а тут надї завели. Вся праса опозиційна бє протє найбільше на Поляків, а здає ся, що і в часї розправ над заявою правительства лївиця не пощадить польского «кола» і введе на дневне світло всі послїдні пригоди галицькі. Лївиця і правительство вміняють Полякам у грїх, що они стоять ще заєдно при правиці і Чехах, котрих думано з'їзолювати. Лївиця надїялась на раменах польских прийти до рішучого значїня в парламентї, а правительство до продовженя свого житя.

Не знаю ще, як випаде відповідь «кола» на заяву гр. Клярого. Над сею відповідєю, котру зложить Яворский, «коло» розправляє. О скілько однакож можна догадуватись, то відповідь «кола» не буде прихильна гр. Клярому. Поляки не зйдуть з занятого становища мимо погроз, що правительство розвяже парламент і при слїдуючих виборах «здецимує» польских послів. Питанє, о котре розходить ся в теперїшній хвили, не маловажне. Геґемонїя німецька мірить свої сили з національною рівноправністю. А чи могло би «коло» польске прийти в поміч німецьким геґемонам?

Вість, що пос. Менґер конферовав на днях з польскими людовцями, правдива. Він розмовляв з Стапінским будьто в справі заснованя реальної школи в Кросні, але на ділі Менґер заохочував людовців і Стояловщан до витриваня в опозиції проти «кола», кажучи їм, що правительство небавом розвяже парламент, а тоді людовці польскі і Стояловщани увійдуть до нового парламенту в більшім числі. Менґер працює усильно над розбитєм солідарности правиці, схлїбляючи людовцям і беручи їх з опіку. Divide et impera не вийшло ще з памяти Німців в борбі їх проти Славян.

Внесеня пос. Танякевича на знесенє язикових розпоряджень для Галичини не підписали і послы з клубу Шенерера. Шенерер відповів, що він стремить до відокремїнення Галичини; тому галицькі справи були і будуть для него — eine Leberwurst. Чи пос. о. Танякевич найде достаточне число підписів для свого внесеня — се нас мало обходить. Ми в нічїм не мішали і не будемо мішати політичної акції о. Танякевича і Окуневского. Они мають свій розум і за него відповідати муть. Рускі послы будуть иншою дорогою доходити прав руского народу і не пйдуть з сею справою до німецького вїйта на суд. Як нині старий Ріґер кличе своїх Чехів до справедливої згоди з Німцями, так і рускі послы кличуть Поляків галицьких до справедливого поладнаня руско-польского питаня. Руский нарід живе, кріпиться, росте в силу і певний своєї будучности. На ласку Німців він не буде здаватись, а хоче обезпечити дальший свій розвій на справедливим компромісі з польским народом. Чим скорше прийшло би до такого компромісу, тим лучше було би для обох народів Галичини під всяким взглядом. Відкладати такий компроміс значить одно, що підривати національну і економічну силу обох народів і піддержувати існуючу на-

ціональну борбу в користь спільних ворожих сил і елементів. «Коло» польске повинно зрозуміти, що правиця лише тоді удержить ся в цілости, наколи она зможе взяти ся за осущенє своєї програми. Спинять Поляки осущенє сеї програми, то від них відвернуть ся не лише Чехи, але і полудневі Славяни враз з Русинами. А що буде тоді, як Чехи помирять ся з Німцями без Поляків?

Розправу над декларацією нового кабінету розпочне завтра пос. Окуневский. О. Танякевич, що був перший записаний до голосу, відступив єму своє місце. Чи пос. Окуневский з'уміє з всею повагою обернутись до декларації кабінету? — покаже завтрішна днина. Боїмось, щоби ціла єго річ не скінчилась на рекремінациях, що не будують, а руйнують. Але вольному воля, спасеному рай. Доси пос. Окуневский не приніс своїм руским виборцям позитивного добра. Німці кокетували з ним, але в своїй програмі про права руского народу в Галичині не згадали. Дай Боже, щоби пос. Окуневский пересвідчив бодай гр. Клярого о потребі справедливої полагоди рускої справи.

Князь Шварценберг про язиковий закон.

(X) Кн. Фридрих Шварценберг оден з найвидатніших нині заступників чеської пляхти в радї державній мав вельми цікаву розмову з одним дневникарем, котру подає вторковий N. W. Tagblatt. Розмова ся вельми важна для Русинів, позаяк кидає світло на становище, яке Чехи займають в справі будучого язикового закона. Відома річ, що і гр. Тун був, а тепер і гр. Клярї є за тим, щоби рада державна ухвалила лише закон для Чех і Моравії, а се було би також вельми бажаною річю для одной частини польского кола, в котрім тепер починає варити ся.

«Язикове питанє, себ то законне упра-

і стелям, похитає значно головою та пробурмотить щось про пересаду.

А що-ж тоді, коли поведеть ся йому дістати ся до одной з великих саль, де сидять рядом члени на вузьких солом'яних сидженях під вікнами і плетуть плетінки та кошї — чоловіки з одного, жінки з другого боку. Нема хибати ніщо прикрїйшого, як такий гурток старих, змучених житєм людей, яким вже ніщо не лишило ся — особливо, коли вічна журба витиснула глибоке пятно знищеня, як ось на них. Сторгані сили, зломані енергії із хат та ліпнянок позамикали ся тут, в сих мурах, коли руки показали ся за слабї, а плечі надміру похилені до двиганя ярма житя. Сидять вони тут однакож загорнені, в чистім платю, вимиті, вичесані, про що навіть не думали ніколи в житю, тихесенько, в задумі, якби вічність зачинала ся для них справді в сій великій, скепленій салї, де світло паде немов надземський блиск, а найлекший кашель або хрюкїт відбиваєть ся від високого склепу цілком як в церкві. Мовчально і побожно перебирають закостенїлими, кривими пальцями, вяжуть стебла, плетуть, переволїкають годину за годиню з одностайною, механічною точністю годинника, що висить в кутї — де-коли лише стрепенуть ся на відгомін скриплячих чобіт інспектора, що йде горі сходами. Дрож зі

страху перелїтає по громадї. А коли поважна постать Бога-Батька покажет ся на дверях, всі старечї голови похнюплюють ся нище над своїми плетінками.

Одинокою розличністю у сій довгій однотайності дня є звїнок, що оповіщує годину їди. Коли він лише залунає, всі схоплюють ся з місць, змітають обережно останки соломи з одїжі на приписану реґуляміном малу купу серед салї та йдуть на коридор, де сторож уставлює їх двійками в ряд. На даний знак сходять до кухні, відки виходять по хвилині з риночками, які несуть обережно, тримаючи їх обіруч; похід рушає з місця і здаєть ся немов би розпливав ся від сього теплого, милого, ласкотяючого піднебіня запаху.

Рано дістають пів кварти вареної, розпущеної води — називають се пивом — і чверть фунта сухого, чорного хлїба, який рюмеґають безвинно і хапчиво беззубими яснами, розмочивши його у водї; в полудні лиґають папку з оселедцем, або капуста з бульбою — а в додатку іще запах печенї інспектора, коли поведеть ся їм пристанути в часї походу хвилиночку під дверми приватної кухні. На вечерю їдять солонину з кусником сухого, разового хлїба та пів горняти воднистого молока, почім сторож обходить салї, аби подивити ся, чи не розіляно

ГЕНРИК ПОНТОППІДАН.

Ласкавий хлїб.

Гамірно було одного полудня в уличї за озером, де кілька обкурених старих ліпнянок тупило ся до згїря, на якому стояла школа.

Йшло про досить важну справу: Стина Бедкер мала йти до «будї».

Була се популярна назва великого іно-що посвяченого «Дому убогих», або «Дому праці», слави і прикраси околицї. Справді трудно уявити собі щось більше відмінного від тих старих, брудних, смердячих домів для бідних, де нагороджуєть ся ріжних людей і кажесть ся їм жити після своїх вибавів. По королївськи розсїв ся Дім на верху зарослого травюю узгїря, звернений в сторону залува — збудований з цегли та каменя, з вежою і королївськими буквами, що ясніють золотом на синьому тлі понад входовою брамою.

Чужі люди уважають його що найменше за судовий будинок, тюрму, або дім поправи, а не один поважний чоловік, якого впускають за паркан понабиваний зелїзними цвяхами, придивить ся сим чудовим сходам, огрівальним

вильнене становище, яке належить признати національним меншостям всіх народно-стий, мусить бути переведене. Полею до полагади сеї справи нехай буде рада державна. Правительство повинно прилагодити все, що до того потрібне. Перед кількома днями сказав ґр. Клярі, що ще не рішено, чи має бути предложений закон для всіх країв коронних, чи лише для поодиноких країв. Тепер вже мабуть ся справа рішена. Над законом для поодиноких країв не будемо працювати в радї державній, а хіба в соймах. Централісти є за компетенцією ради державної — отже нехай буде. Але тоді мусить центральне законодавче тіло також загальний закон обнимаючий цілу половину держави ухвалити».

Такого погляду держать ся також молодоческі послы, як вже у виконуючїм відділі правїці нераз заявили — сего держить ся і Славянський Союз — на се мусить згодити ся і польське коло. Але на нашу думку правїця не повинна виждати предложена правительства а сама виступити з начерком язикового закона. Члени виконуючого відділу повинні наперти на польське коло, щоби Др. Білінський не ховав під спудом свого начерку, а вїс его в порозуміню з всіма кляубами правїці в радї державній. Коли вже Чехи клонять ся до признання компетенції в сїй справі радї державній, то й коло польське повинно уступити із свого застарілого становища, котре означає неприхильність для рускої народности.

АРХІЄРЕЙСКЕ ПОСЛАНІЄ
Преосв. Еп. А. Шептицкого.

Андрей Шептицкий

Божю Милостию і св. Апостольского Престола благословенем
ЕПИСКОП СТАНИСЛАВІВСКИЙ

Вірним Епархії

Поздоровленє в Бозї і Архієрейске благословенїє!

(Далї).

Так не є, мої милі братя! Христос, котрий сказав о собі, що не прийшов «токмо ко погибшимъ овцамъ дому Ізраилева», Христос, котрий плакав над Єрусалимом, передвиджуючи его за гладу, а по нїм Апостол Павло, котрий готов був жите віддати за братий своїх по крови, дійсно любили свій нарід, і не лиш не заказували, але і учили правдивого патріотизму. Іншим однак був патріотизм Христа, як поганьський. Грек і Римлянин, при любові до свого народа, мав погорду і ненависть до всего того, що не своє; чужинець був для него не братом, не ближним, а варваром. Жи і учили: «Возлюбиши искреняго твоего и возненавидиши врага твоего». Мат. 5, 43. Люби свого ближнього, а ворога май в ненависти. Але Христос попри любов до родини і вітчизни казав всіх ближних любити: «Аще бо любите любящихъ васъ кую мзду имате? Не и митарі ли тожде творять? І аще

цілуєте други ваша токмо, что лишше творите, не и язичинци ли такожде творять. Азъ же глаголю вамъ любите враги ваша». Мат. 5, 47. Коли ви любите тих, що вас люблять, то чогож за те сподїваєте ся? Чиж і митарі так само не роблять? А коли поздоровляете тільки своїх приятелїв, то щож великого робите? Чиж і погани того самого не творять? Але я вам кажу, любите ворогів ваших.

Християнин має любити всіх людей, але се не перешкаджає, що найпершою любовою має любити свою родину і свою вітчизну. І як любов до ближнього не противить ся любові до родини, так не противить ся і любові вітчизни. Християнин може і повинен бути патріотом, але его патріотизм не може бути ненавистю і ані не сьміє накладати обовязків противних вірі. То, що видавало би ся патріотизмом, а було ненавистю, або противило би ся вірі, не є правдивим патріотизмом. Тож і ми сьвященники сьмо патріотами і уміємо нарід свій любити лише як ті, що в ту нашу любов до народа не вірять, бо любимо его працею і самопожертвоуванем. Любов на ділах, а не на словах полягає. Хто на своїм становиску, сповняючи совістно свій обовязок, працює для добра народа, є лїпшим патріот, як той, котрий много говорить, а мало творить.

Любїм всі своє, свого тримаїмо ся і про своє дбаймо, але стережїм ся ненависти, бо ненависть, се чувство нехристиянське. Стережїть ся і між собою ненависти і роздору, злишної партійности; скупляїмо свої сили, бо сили розділені завжди суть слабими. «Всякое царство раздѣльшеся на ся запустѣеть, и всякъ градъ или домъ раздѣлившійся на ся не станетъ», Мат. 12, 25. Кожде царство, що розділило ся на два собі ворожі табори, змарнїє, всяке місто а навіть дїм, де є роздвоєнє, не остоїть ся. А передовсім памятаймо, що нарід є тим сильнїйшим, чим більше опирає ся на науці Ієсуса Христа. Дятого, коли любимо свій нарід, держїм ся сьвятої католицької Церкви. Будьмо пересьвідчені, що лишень в нїй зможемо по волї Божїй розвинути всі свої сили, і відповісти покликаню, яке нам провидїне Божє назначує. Ми католики руского обряду як би провидїнем Божим на те поставлені, щоби притягнути до правдивої католицької віри тих братий наших відлучених, котрі до нашої Церкви не належать. Молїм ся «о соединенїе святыхъ Божїихъ церквей», памятаймо о них в своїх молитвах, а самі скріпляїмо ся на силах, щоби відповісти надїї, котру Церков на нас покладає, як се виразив великий папа Урбан VIII.: Ви Русини привернете колись до єдности всі восточні Церкви.

(Конець буде).

3 Державної Ради.

До вїстий, поданих у вчерашнім числї, додаємо, що пос. Окуневский жалив ся, що в краківських судах не приймають подань, писаних по руски, та що вхїдно-галицькі суди на письма, стилізовані по руски, не дають в тїй мові

відповіді. Духовенство руске відчуває болочо язикові відносини в Галичинї. Лише Німці, Польки і Італїянці тішать ся в Австрїї добродїйством, що їх мова є внутрішньою, урядовою мовою. Правительство повинно всім народам дати рівноправненє на підставі основних законів. Дальше вказує на нужду руского народа в Галичинї. Опісля звертає ся бесїдник против польского кола, а в кінци против Німців, що в своїм Pfingsprogramm-і забули на Русинів. Бесїдник апелює до поодиноких міністрів. Від міністра фінансів жадає знесеня мита в Галичинї, дальше домагає ся знесеня патрона тів і розділу галицької ради шкільної на секції польську і руску. Польський міністер для Галичини повинен би бодай постарати ся о увільненє руских хлопів, що сидять в вязниці. Бесїдник апелює до правительства, щоби бодай в части поправило то, що зісувало австрійскї правительства в послїдних 30 роках.

Пос. Гофман-Веленгоф каже, що Німці не виступали против кождочасного президента міністрів, лише против системи, що стремїла до випертя Німців з їх позицій. Німецька мова мусить зістати в Австрїї eine Vermittlungssprache. Бесїдник нарікає на славянщїне уряд в Австрїї, жалїє, що в заяві ґр. Клярі не має застереженя против уживаня 14. параграфу. Німці заховують ся вичікуючо, однак готові вступити до борби, скоро правительство зїде з свого річезового і неутрального становища.

Пос. Перґельт плаче, що національна нужда научила Німців патріотизму. Бесїдник думає, що і німецьке, католицьке сторонництво не буде довго обходити ся без того чувства. (Оплески на лївиці).

Пос. Люеґер каже, що міністерство нове, але програма стара. Бесїдник надїє ся, що ані Німці, ані Чехи не будуть голосувати за угорською угодою, висказує надїю, що всі народности повинні злучити ся до спільної праці в цілі створеня сильної і згідної Австрїї.

Др. Бернрайтер каже, що німецька більша посїлїсть попри Австрїю у всіх справах, що суть державною конечностию. На кінци заявляє ся за ухваленем угорської угоди в парламентарній дорозї.

Соціалїст пос. Ганвіх твердить, що поджанє народностей лежить в програмї соціалїстів. До заяви ґр. Клярі не прикладає бесїдник ніякої ваги.

Пос. Вольф каже, що Німці будуть радикалами аж до сповненя таких жадань: переведеня поновних, парламентарних обрад над угодою з Угорщиною, знесеня Стремаєрських, язикових розпорядків, оголошеня німецької мови яко державної, обмеженя §. 14. лише на случаї елементарних нещасть. Бесїдник реклямує мову престольну. Німці ждуть з оружем в руці. Рїч Вольфа переривали Чехи окликами. Доси однак було спокійно. Тепер почала ся обструкція з сторони Чехів, а іменно при відчитаню ческої інтерпеляції, котра твердить, що рескрипт міністра з дня 16. с. м. стрен

чого, або не сховано яких останків. Всео дієть ся з незвичайною увагою і в порядку, який можна би назвати сьміло взірцевим. У четвертїй годивї в ранці витягають їх з ліжок — так каже реґулямін — у вечерї відбуваєть ся перегляд, на яким вимірюють і оцінюють денню працю — у всім точність і карність, якої не постидали би ся ані одна касарня.

На причуд дивно є складність, з якою сесї старі та зїдійотїлі люди уміють все і при кождїй нагодї віднайти свої місця та знають свої обовязки. Навіть найменше слухняві, найбільші диваки — а де-ж є їх більше ніж між безсильними старцями? — стають ся в несповна двї недїлі найпокірнїйшим і найбільше підданим зрядом у механїзмі: — Як лише вийдуть перший раз на сьвіт, пізнати їх по тїй чисто старечїй лагідности, що характеризує членів сього закладу на рівнї зі сїрим мундуrom.

Треба також признати, що теперїшний інспектор є немов сотворений на становище, яке прийшло ся йому займати.

Високий, сильний, що аж долівка дрожить під його стопами, тримає керму в своїй рішучїй і сьвідомїй руці з цілою повагою бувшого

підофіцера та з неімовірною зимною кровю. Спокійно і з такою поставою, якби пролігнув тростину, або бодай сховав її під зацепленим сильно сурдутом, обходить день-у-день всі салї, а має він нечувану здібність відкрити кожду, хочби найменшу неправильність, або занедбанє у виконаню закладового реґуляміну.

В сутеринах є багато малих, темних кімнат названих «тюрмою», де замикаєть ся переступників; вони дістають деревляне ліжко, сїнник і новий закон, аби могли роздумувати кілька днів у тишинї і жалувати вини... Сю кару любив інспектор, яко вислужений військовий, незвичайно, а в почутю обовязку додавав зі своєї сторони уменшенє харчу.

Тож ніхто не стане дивувати ся, що сей заклад мав загально признану славу справді взірцевого закладу, слави околицї, а притїм не обтяжував громадської каси. Тому без пересади міг інспектор з цілою сьвідомостию впевняти гостей, яких обводив по великім будинку, що устрїй і цілий розклад дня заведений тут послужив за взір всім закладам для убогих у сусїдних повітах.

Давна однак рїч — убогі сього повіту не

уміли оцінити як слїд палати, що тямїла так ласкаво про їхню старість. Майже сама згадка «буди» викликувала переляк на лицї найбільшого навіть урвителя.

Розумієть ся і Стїна Бедкер не признавала сеї чудової вентиляційної системи та гарних архітектонїчних лїній. Коли заповїджено їй, що приплють по неї, а потїм коли вже справді заїхав однокінний віз, аби перепровадити її, не можна було намовити її ніяким чином, аби сіла на нього, а коли хотїли всилувати її, забрала ся з такою енерґією до оборони, що на її крик збігли ся люди з цілого села.

Зчинив ся страшний крик; пів вуличк заповнили цікаві, що поназбїгали ся зі всіх усьюдів; серед накликавань, сьміху, гавканя псів, вереску вертаючої домів шкільної дїтвори, чути було Стїну, що кляла і кричала як шалена.

(Далї буде).

мить до поновного заведення німецької мови до внутрішньої служби при чеських судах. Правительство провокує і понижає чеський наряд, для котрого сей рескрипт є формальним ударом в лице. Інтерпеляція запитує, на яким законі опирає ся се розпорядження? Інтерпеляцію відчитував пос. Горжіца. Чехи громадають ся коло міністерияльної лавки, де сидять др. Гартль і міністер судівництва, Кіндінгер. Коли почало ся читанє інтерпеляції, Чехи кричать: Pfu! Abzug! Проч з міністром судівництва! Гарний міністер! Скрытоубийник! В часі читаня уступу інтерпеляції, в котрім міністер взиває власти, щоби єму подали іменний спис урядників, що обходять ті зарядженя, кричать Молодочехи: «Безличний висільник! Abzug! Шпіонська система! Так робить австрійський міністер!» Міністер хоче вийти з лавки, але Чехи не пускають, а послы Масталька, Бжезновский, Бжораді Долежалъ впадають до міністерияльної лавки і вигрожують міністрови кулаками. Кіндінгер обертає ся до Чехів плечима, а лівця ошескує се. Президент давонить, а Бжорад кричить: «Треба було навчити ся законів перед обнятем теки! Міністер Вольфа!» Пос. Гаск питаєсь: «Де є міністер рільництва (гр. Клярі), сей зрадник стану? Ідьте до Берліна!» Міністер Кіндінгер встает, а Чехи дуть папери, що були розложені на міністерияльних пультях і починають кидати на него паперовими кульками. Міністер хоче говорити, але Чехи кричать: «Він не сьміє говорити!» Шенерер, що вже став сторонником правительства, кричить: «Най живе партія католицких Німців! З'являє ся служба і мостить дорогу для міністра, що виходить не головним, але бічним виходом. Потім замикає президент засіданє.

Н О В И Н К И.

— Виділ тов. «Сільський Господар» рішив скликати около 10. листопада с. р. загальні збори до Олеська з таким порядком дневним: 1. Промова Голови товариства. 2. Справозданє секретаря. 3. Справозданє касиєра. 4. Реферат із садівництва а в разі перепони о штучних навозах: каївті і жужлях Томаса. 5. Роздача поміж дійсних членів, котрі доси виплатили вписове і вкладку, щеп і зернівок, також вильсованє кількох пнів пасіки, плужка до підгортаня картофель, насіня пашних ростин і трех мішків каївту. З огляду на непевність, коли прийдуть з Ряшева замовлені щепи і зернівки і чи В. Краєва Рада шкільна призволить на відступленє шкільної салі на Замку олеським, точний день і місце зборів подасть ся пізнійше до відомости. Від Виділу тов. «Сільський Господар» в Олеську 22. жовтня 1899. Тома Дуткевич, голова, І. Петришин, секретар.

— «Віімково» прийшло «Дьло» до розуму. Береш до рук 229 ч. «Дьла», і в додатку «Бібліотеці найзнаменитних повістей» впаде тобі в око «І». Що се таке? І «йорчиків» нема! Чи я осліп, чи се зецери і коректор заштуктували собі з редакції «Дьла»? Чи «Дьло», що так зразу гордало за фонетикою, а потім нараз як той упертий осел, ані руш не хотіло ввести єї, мнимо тому, що... і т. д., чи «Дьло» мало би прийти до розуму і завести фонетичну правопис?.. Аж ось в поясненях читаємо, що оно віімково лише прийшло до розуму, що віімково лише на безусловне жаданє автора (Нечуя-Левицького) друкує єго повість «Гетьман Іван Виговський» фонетичною правописю! А що-ж скаже на сей віімковий розумний крок консолідація? Що скаже «Галічанін»?

— «Народний Дім» в Чернівцях укінчений крім паркетів, котрі власне ставлять в салі, балькону і провізоричного мальованя салі, що наступить сими днями. Рускі товариства і читальня «Народного Дому» займуть ще сего тижня призначені для них комнати. Сего тижня скінчить ся реперация офіцин, де доси була друкарня, а де від 1. падолиста отворить міщанин Іван Созанський реставрацію і склеп. Друкарня вже освітлена електрикою, котра сего тижня стане вже функціонувати і в читальни «Народного Дому».

— Резиґнація Мельцера. В львівськім, музичнім товаристві опорожнила ся була по смерти п. Шварца посада директоря. Компетували о неї професор товариства Солтис і бувший професор тогож товариства Мельцер. Професори музичного товариства заявили ся значною більшостію голосів за Солтисом, що працював при товаристві від довшого часу, а притім був совістним професором, чим Мельцер похвалити ся

не міг. Здавало ся, що виділ піде за судом професорів товариства, людий в тім разі найкомпетентнійших, однак так не стало ся. Одним голосом більшости заіменовано Мельцера. Розгоріла ся борба між сторонниками одного і другого кандидата, тим більше, що ухвалю виділу мусять потвердити загальні збори. Мельцера загальні збори не затвердили, тому сьмішно річю являє ся єго резиґнація, коли нема з чоґо резиґнувати.

— Виділ філії тов. «Просьвіта» в Станіславоі спрощує сям членів філії на посьвяченє ма зарні «Підгірської Спілки», що разом з вічем економічним відбудеь в середу дня 1-го н. ст. падолиста у власнім домі Підгірської Спілки при ул. Тисьменицькій за мостом залізничі.

Програма:

Рано о год. 8½ Служба Божа в церкві катедральній; о год. 11. посьвяченє дому спілки, а опісля віче з слідуєчими рефератами:

- I. О потребі промислу і торгівлі в краю — Др. М. Коцюба.
- II. О касах Райфайзенівских — о. Н. Бачинський.
- III. О крамницях — о. Е. Барш.
- IV. Справозданє з діяльности «Підгірської Спілки» — І. Гурик.

В часі віча можна записувати ся до «Підгірської Спілки» (Членський уділ 10 зр., вписове 1 зр., гроші можуть бути сплачувані ратами).

За Виділ: Др. Коцюба, голова.

Н. Мороз, писар.

— Здичіість у дітій. Страшний случай лучив ся в околиці Дубліна. Діти кількох ірландських родин бавили ся перед домом; в тім часі одно з них запропонувало забаву в забиванє теляти. На жертву вибрано чотиролітного Віліяма Патріка. Принесено молоток і старий ніж; дитя повязано, а один шестилітній хлопець ударив Віліяма молотком в голову, а другий почав єго різати ножом по горлі, причім перетяв єму уста. Коли кров почала лити ся, діти з страху поутікали, але хлопець, що грав ролю теляти, по кількох годинах муки стратив житє.

— Мархвіцкий, б. директор кредитового банку, член палати панів опустив Галичину і виїхав до Дрезна. Мархвіцкий мав визнавати в процесі Ст. Щепановского і Малки Фурман яко сьвідок, а єго визнааня зановідали ся незвичайно сензацийно. Виїзд Мархвіцкого єсть тільки продовженєм несподіванок, в які ся справа дуже богата. Поголоски, що карний суд зажадає від палати панів видачі дра Мархвіцкого, не утхали доси.

(X) Зловіщим числом уважають у нас тринадцятку, так що в лічничих закладах, де є більше комнат, не знайдете комнати означеної тринадцяткою. Навіть у Львові опирають ся властители, щоби їх доми означували тринадцяткою. Для німецько-національної обструкції стала такою зловіщою чотирнадцятка. Перед кількома днями їхав трамваєвий віз у Градци, означений 14-кою. Німецькі націонали, котрим так надові §. 14-ий, кинули ся завзято на віз і мало що не розвалили єго. Але віз направлено і знов їдять чотирнадцятка улицями в Градци. Мабуть так само не вдасть ся напасть націоналів на §. 14 в раді державній, бо ніяке правительство не дасть ся так звязати, щоби державна машина одаго красного ранка станула зовсім загальмована.

— Присяжні судії, що засідають в процесі о галицьку шадницю внесли поданє до міністерства справедливости, аби оно признало їм дієти, бо розправа, що триває кілька неділь, мусіла принести їм шкоду в їх фахових інтересах.

— Жидівскя всемогучість. Краківський «Głos Narodu» пише в 241 числі: Жидівскя всемогучість в Австрії обявляє ся в переражаючий спосіб з нагоди кутногорської справи о ритуальне убийство в Польній. Один з жидівских, віденьских органів доносить, що вже в найближшій часі урядовий дневник має оголосити спенсіонованє прокуратора в Кутній Горі, радника краевого висшого суду, Шнайдра-Свободи, що вносив обвиненє против Гільзнера. В справі тої нечуваної заповіді спенсіонованя урядника, що є славою судейского стану в Австрії, внесена буде на засіданю державної ради інтерпеляція з сторони антисемітских послів. — Днесене до прокураторії против старшого рабіна Гідемана о образі католицької церкви, підписало вже з горою 2000 осіб, поміж ними багато осіб з Галичини, головно з Решова, Львова і Бережан. Мимо сего прокураторія не поробила доси ніяких кроків против рабіна Гідемана, що виступаючи против віри в істнованє ритуального убийства, обдивив католицьку церкву. — Віденьський Vaterland доносить, що рабін Бльох надіслав редакції тогож псьма свої виводи против сьвятого Симеона з Триденту, котрого мученичу смерть називає єіє Blutlüge. Др. Бльох старає ся покликувати ся на папу, Венедикта XIV. Отже Vaterland власними словами Венедикта XIV. доводить, що сьвятий Симеон з Триденту був «невинною дитиною, замордованю жидами з їх ненависти до віри» і що «чуда при єго мощах єуть доказані». Статія Vaterland-у кінчить ся словами: «От як має ся річ з «Blutlüge» і з «нікчемним, безвстидним фалшованєм правди».

— З краківских послів, що підписали інтерпеляцію в справі Гільзнера кпить собі в тім самім числі «Głos Narodu» в сей спосіб: «Nowa Reforma» запевнює, що демократичні послы міста Кракова підписали в раді державній інтерпеляцію, що бере в оборону ритуального убийника, не з причини хабару, взятого від Рапапорта, але з причини вродженої їм глупоти. Ми не мали ніколи високого виображеня про характер краківских репрезентантів в Відни, але все мали ми сяке-таке виображенє про їх інтеліґенцію. Редакция «Nowo Reformy» мусить їх знати ліпше від нас, скоро один з них (Сokolowski) засідає в єї редакційнім крузі; не думаємо про те квестионувати твердження поважаного дневника». В справі убийства Грузівної внесли антисемітські послы інтерпеляції в парламенті. Зі змістом тих інтерпеляцій познакомимо читателів в однім з дальших чисел нашої часописи.

— Сценічні овації. Артисти цісарских театрів в Москві подали просьбу до дирекції, аби заборонили вручати акторам в часі вистав ріжні дари і цінні памятки.

— Поезії папи вийшли під написю «Leonis XIII. Sacmina purissime edita». Як звісно папа володіє добре класичною латиною і мимо старого віку не покидає ще нині пера.

— Хрещенє рабіна. Др. П. Гісман угорекій рабін поїхав до Риму, аби в дні Всіх Сьвятих охрестити ся і вступити до монастиря Францішканів. — В тім самім дні має його сестра др. медицини охрестити ся в Мостарі. Вона мешкає вже тепер в монастирі.

Телеґрами.

Відень, 25. жовтня. Wiener Abendpost запечує вість, немовби правительство наказало на Шлезку уживати в урядованю німецького языка і німецьких формулярів. (Мимо сего урядового запереченя, нинішні польські часописи вірять в істнованє такого наказу). — Вибір делеґаций має наступити на завтрішнім засіданю парламенту.

Льондон, 25. жовтня. Приватно доносять тут, що Англичани не віднесли побіди під Гленкое. В краю Бечуанів панує голод. З Брукселі доходить сюди вісти, що Боери віднесли велику побіду під Дундеє Кімберляй має небавом піддатись Боерам.

Мадрид, 25. жовтня. Королева-регентка підписала декрет, що зносить конституцію для провінції Барцельони.

Послідні вісти.

В парламенті промовив нині перший Яворський в імени польского кола. Він заявив, що Поляки все стояли в обороні парламентаризму і жаліли, коли він упадав. Від трех літ парламент в застою. Через обструкцію виала повага держави і правительства. Бюджет від трех літ не був радою державною ухвалений. Навіть угода угорска поладана без парламенту. З занепокоєнем треба глядіти на уживанє §. 14, що оказало ся конечностю державною. Ми звертали ся від давна з відозвою до сторонництва, щоби тому становию запобічи. Не бракло з нашої сторони доброї волі, що стреміла до успокоєня відносин (Голоси з лівіці: Прим. вибір І. вицепрезидента палати), Як раз вибір президи є доказом доброї волі по нашій стороні! (Оплески по стороні Поляків). Стремимо до національного спокою і ми були нераз посередниками в спорах між народами. Однак єсьмо пересьвідчені, що теперішнє правительство своїм діланєм на користь одного народу, іменно знесенєм языкових розпоряджень не причинить ся до того. Сей чин правительства стоїть в суперечности з єго характером, яко урядничого кабінету, що повинен бути нейтральним і не надає ся до сего, щоби обудити уміркованє серед складників меншости, упривілейованих уяглюстю правительства. (Оплески на правиці). Ждаємо, щоби правительство видало відповідні зарядженя і щоби заповіджена законодавна діяльність правительства не була в суперечности з нашими автономічними засадами. (Ріжні оклики в палаті).

Зістанемо в будучности на тім самім становищу і будемо так поступати, як оно буде відповідати політичним засадам правиці, до котрої належимо і будемо належати. Заява гр. Клярі віє духом централізму і бюрократії. (оплески на правиці). Поляки будуть для династії, для сильного становиска держави нести жертви без огляду на кожочасове правительство. Іменем моїх політичних приятелів заявляю, що заяві правительства не приносимо нашого довіря. Будемо поступати, як вимагає добро нашого краю і як сего вимагають спільні засади теперішньої більшости.

